

Konferens och fördjupning den 22-23 maj 2023
Citykonferensen Ingenjörshuset Stockholm
eller som livesänd webbkonferens

Uppdaterat program om
språkstörningar, språklig sårbarhet
och språkutvecklande arbetsätt
för både yngre och äldre elever!

Språkstörning och språkutvecklande arbetsätt

– inkluderande lärmiljöer som främjar alla elevers språkliga lärande

- Den senaste forskningen kring språk och språkstörningar i ett livsperspektiv – praktiskt tillämpbar vetenskap som stödjer ett språkutvecklande arbetsätt
- Ordförrädsutveckling och begreppsbyggnad – konkreta metoder som utvecklar, stimulerar och höjer elevers språkliga medvetenhet
- Språkligt och kommunikativt anpassade lärmiljöer – stödstrukturer och tydliga lektionsplaneringar som skapar pedagogisk delaktighet oavsett språkliga svårigheter
- Äldre elever och språkstörning – språkinriktade undervisningsmetoder som främjar språkligt lärande i alla ämnen
- Sociala samspelet, relationer och språkstörningar – hur skapar skolan förutsättningar för elever att ingå i det sociala samspelet?
- Språket, hjärnan och kognitiva funktioner – vad behöver vi göra mer av för att ge alla elever med språkstörning bättre förutsättningar i lärandet?

Separat bokningsbar fördjupningseftermiddag den 23 maj

Språkstörning hos flerspråkiga barn

Under fördjupningen tar du del av hur den språkliga utvecklingen kan bedömas på båda språken. Olika bedömningsmaterial, som är riktade mot flerspråkiga barn kommer att visas och du får pröva att utvärdera bedömningsresultat, och hur de kan ligga till underlag för intervention. Under eftermiddagen diskuteras även typfall. Har du egna elever du funderar kring kan vi diskutera dem här.

Under ledning av: Eva-Kristina Salameh, med. dr., leg. logoped, forskare och författare

Föreläsare och praktikfall:

Anna Eva Hallin

leg. logoped och biträdande lektor,
Karolinska Institutet/språkforskning.se

Ulrica Elisson

förstelärare i språk- och
kunskapsutvecklande arbetsätt
och systematiskt arbete kring
måluppfyllelse och lärmiljö, Ullvi skola,
Leksands kommun

Signe Tonér

leg. logoped, lektor, Stockholms universitet

Linn Hörnfalk

förstelärare, Mellanhedsskolan,
Malmö stad

Boel De Geer

docent i svenska, Södertörns högskola

Ebba Almsenius

skollogoped, Härryda kommun

Ulrika Ivarsson

speciallärare med inriktning grav
språkstörning, Umeå kommun

Annika Vikström

leg. logoped, Umeå kommun

Eva-Kristina Salameh

med. dr., leg. logoped, forskare och
författare

Charlotta Kellander

specialpedagog, bitr. rektor och
projektansvarig, Söderslättsgymnasiet,
Trelleborgs kommun

Språkstörning och språkutvecklande arbetssätt

– inkluderande lärmiljöer som främjar alla elevers språkliga lärande

Konferensprogram dag 1, den 22 maj

08.30-09.00 Registrering

09.00-09.05 Välkommen till konferensen

09.05-10.15

Den senaste forskningen om hjärnan, språkutveckling, språkstörning och språklig sårbarhet

- Hjärnan, minnet och kognitiva funktioner – vilken påverkan har de vid en språkutveckling och språklig sårbarhet?
- Hur ser barns språkutveckling ut när elever kommer till skolan – vad behöver vi göra mer av för att ge alla elever bättre förutsättningar i skolan och in i livet?
- Vilka är de bidragande faktorerna till elevers språkliga sårbarhet och hur kan vi arbeta i skolan för att stötta språkutvecklingen på bästa sätt?

Signe Tonér är leg. logoped och har arbetat med både barn, ungdomar och vuxna med språkliga svårigheter och/eller läs- och skrivsvårigheter. Hon har en doktorsexamen i lingvistik med inriktning på samband mellan språkförmåga, kognitiva förmågor och barns uppväxtvillkor och arbetar för närvarande som lektor vid forskolläraryrket, Stockholms universitet med huvudsakligt fokus på språkutveckling och språkutvecklande arbetssätt.

10.15-10.35 Förmiddagskaffe

10.35-12.00

Språk och språkstörning i ett livsperspektiv – därför behöver kunskapen öka!

Språkstörning i skolåldern är inte bara ett aktuellt område för pedagoger i svenska skolan utan också ett område där mycket ny forskning har kommit de senaste åren. Anna Eva ger en aktuell forskningsuppdatering och kopplar detta till skolans kontext.

- Betydelsen av språklig förmåga för läsning och skrivning och i ett livsperspektiv
- Skillnaden mellan språkstörning, dyslexi, talstörningar och läs- och skrivsvårigheter och relationen däremellan
- Begreppet 'DLD' (Developmental language disorder) och hur internationell forskning har utvecklat vår förståelse för språkstörning de senaste åren

- Vad står olika sorters språkstörning för (t ex expressiv, fonologisk, grammatisk, semantisk, pragmatisk, generell), vad säger forskningen, och vad innebär det i praktiken för eleven?
- Vad säger forskningen om tidig upptäckt och tidiga insatser för språkstörning i skolåldern – vad kan och bör vi göra i klassrummet?

Anna Eva Hallin är leg. logoped och biträdande lektor. Hennes inriktning i kliniskt arbete, undervisning och forskning är språkutveckling och språk-, läs-, och skrivsvårigheter hos barn och ungdomar. Hon har en Ph.D. i Communicative Sciences and Disorders från New York University. Anna Eva forskar och undervisar nu på Enheten för logopedi, Karolinska Institutet. Sedan 2015 driver Anna Eva www.sprakforskning.se, forskningsbloggar och föreläser, med målet att sprida aktuell forskningsbaserad kunskap om språkstörningar och läs- och skrivsvårigheter till logopedier, pedagoger, psykologer och andra intresserade. Hon har gett ut böckerna "Förstå och arbeta med språkstörning" (2019) och "Värt att veta om språkstörning" (2021, med C. Reuterskiöld) på Natur & Kultur.

12.00-13.00 Lunch

13.00-14.15

Språklig tillgänglighet – ett pedagogiskt erbjudande

Lysna till hur språkstödande insatser kan sättas in på organisation-, grupp- och individnivå. Fokus i föreläsningen är hur du kan samverka med lärare och elevhälsa för att utforma en språkligt tillgänglig undervisning. Du får ta del av ett skolutvecklingsprojekt där de har utvecklat ett arbetssätt och metoder för att tillvarata och utveckla språkliga stödinsatser i samband med elevers övergångar i utbildningen.

Ulrika Ivarsson är speciallärare med inriktning grav språkstörning och **Annika Vikström** är logoped. Tillsammans är de verksamma i Kompetenscentrum språk och kommunikation som är en del av Umeå kommuns centrala elevhälsa i för- och grundskolan.

14.15-14.35 Eftermiddagskaffe

Språkstörning och språkutvecklande arbetssätt

– inkluderande lärmiljöer som främjar alla elevers språkliga lärande

14.35-15.25

Språklig sårbarhet och språkinriktad undervisning som främjar språklig tillgänglighet i högre årskurser

Söderslättsgymnasiet har på ett konkret och medvetet sätt arbetat med att utveckla en undervisning som bättre möter elever i språkliga svårigheter och deras utmaningar i lärsituationen. Föreläsningen kommer att utgå från vad språklig sårbarhet kan innebära i högre årskurser samt hur Söderslättsgymnasiet har arbetet för att engagera lärarna i utvecklingsarbetet genom att ge lärarna det stöd de behöver.

- Vad kan språklig sårbarhet innebära i högre årskurser och i gymnasiet när skolan har ett mer avancerat skolspråk och begrepps värld?
- Hur kan lärare i högre årskurser och på gymnasiet använda språkliga stödstrukturer för att främja språklig tillgänglighet i alla ämnen?
- Hur organisera och engagera lärarna i kompetensutveckling med fokus på, språklig sårbarhet och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt?
- Hur utvärdera och synliggöra om den undervisning som pågår gynnar det resultat vi önskar se i det språkutvecklande arbetet?

Charlotte Kellander, specialpedagog, bitr. rektor och projektansvarig, Söderslättsgymnasiet, Trelleborgs kommun, föreläser tillsammans med kollegor.

15.25-15.35 Bensträckare

15.35-16.45

Differentierad skrivundervisning och språkutvecklande arbetssätt i praktiken

– med fokus på anpassade lärmiljöer, stödstrukturer och tydliga lektionsplaneringar som ökar elevernas språkliga medvetenhet och samtidigt utmanar

- Hur planera och lägga upp undervisningen så att alla elever inkluderas oavsett elevernas förutsättningar?
- Hur skapa lärmiljöer i klassrummet för att ge alla elever förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt?
- Utveckla begreppsforståelsen i olika ämnen med hjälp av kooperativa strukturer, stödstrukturer och bildstöd
- Formativ undervisning – genom att ge eleverna kontinuerlig feedback, lyfta dem i sitt lärande och öka engagemanget

- Hur utgå från samma uppgifter men anpassa dem utifrån alla elever i klassen?

Ulrica Elisson är förstelärare i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt och systematiskt arbete kring måluppfyllelse och lärmiljö. Hon har arbetat i över 30 år som lärare och undervisar nu i klass 5-6 på Ullvi skola. Ulrica är även digitaliseringsutvecklare för grundskolan i Leksands kommun och har många års erfarenhet av att jobba med och leda utveckling kring digitalisering. Ulrica är Gulddäpplevinnare 2021.

16.45 Första konferensdagen avslutas

Konferensprogram dag 2, den 23 maj

08.00-08.15 Morgonkaffe

08.15-09.30

Ordförrådsutveckling och begreppsbyggnad – konkreta metoder som utvecklar, stimulerar och höjer språknivån

- Hur kan du laborera och leka med ords olika betydelser och skapa en språklig medvetenhet hos elever?
- Hur uppmuntra elever till att använda ord och begrepp i olika kontexter och sammanhang både muntligt och skriftligt?
- Hur skapa förutsättningar för aktiviteter kring ordens olika betydelser; likheter och skillnader; synonymer och antonymer?
- Exempel på differentierade aktiviteter som passar både elever på en högre och en lägre språklig nivå

Boel De Geer är docent i svenska vid Södertörns högskola och undervisar sedan många år vid Lärautbildningarna för förskola och fk-3. Hon samarbetar också med en Storstockholmskommun i syfte att stärka förskolornas språkutvecklande arbete.

09.30-09.50 Förmiddagskaffe

Språkstörning och språkutvecklande arbetssätt

– inkluderande lärmiljöer som främjar alla elevers språkliga lärande

09.50-11.00

Sociala samspelet och språkstörningar – tydligare strukturer som stärker elevers kommunikativa förmåga och möjlighet till inkludering under hela skoldagen

- Hur kan vi förstå elevers språkliga utmaningar i klassrummet?
- Vad kan vara svårt på raster, i matsalen och andra ostrukturerade situationer för elever med språkstörning?
- Hur kan skolan skapa social delaktighet för elever i språklig sårbarhet?
- Hur arbeta proaktivt med stödstrukturer som underlättar elevens sociala och kommunikativa förmåga?

Ebba Almsenius arbetar som skollogoped i Härryda kommun, där hon även är en del av ett Närvaroteam som arbetar med elever med problematisk skolfrånvaro. Hon har tillsammans med Ulrika Aspflo författat boken *I Relation till Lärande* och hon har även medverkat som expert i URs programserie *Superungar* som visats i flera omgångar på SVT. Hon brinner starkt för barns delaktighet och alla elevers rätt till kommunikation.

11.00-11.10 **Bensträckare**

11.10-12.30

Lektionsstruktur och bildstöd i samband med språkstörning – vad innebär det i praktiken att skapa ett språkligt tillgängligt klassrum för alla elever?

I det dagliga skolarbetet ska eleverna inhämta nya ämneskunskaper, uttrycka vad de har lärt sig samt utveckla förmågor som att beskriva, jämföra, förklara och resonera. Hur kan man använda bildstöd och andra lektionsstrukturer för att stötta eleverna i komplexa uppgifter som ställer stora krav på den språkliga förmågan:

- Läs- och skrivstöd i form av stödmallar, börjor, bilder, ljudinspelning mm
- Multimodala uppgifter/texter: Möjligheten att visa sina kunskaper på fler sätt än bara det skriftliga
- Kamrathandledning
- Kroppsspråket

Linn Hörnfalk arbetar som förstelärare på Mellanhedsskolan där hon driver skolans arbete för en mer differentierad undervisning. Dessutom deltar Linn i ett nystartat projekt på skolan som handlar om VTS (Visual thinking strategy) som ska just främja språk- och kunskapsutveckling. Hon är också ute och föreläser runt om i Sverige och bloggar på Pedagog Malmö.

12.30 **Konferensen avslutas**

12.30-13.30 **Lunch för deltagare på den separat bokningsbara fördjupningseftermiddagen**
Språkstörning hos flerspråkiga barn

13.30-16.30 **Fördjupningseftermiddag**

Så här tycker några av våra tidigare deltagare från våra konferenser:

”Jättefint hur delarna bildade en genomtänkt övergripande helhet. Välplanerad och organiserad konferens med tillfälle att träffa kollegor från hela landet. Roligt, lärorikt och inspirerande! Längtar till att utveckla arbetet på mina skolor!”

”Mycket proffsigt! Min fjärde konferens hos er och har aldrig varit besviken”

”Mycket bra att det varvades både teori, forskning och praktiska idéer och övningar i klassrummet”

”Bra och kunniga föreläsare som har god kunskap om vilka framgångsfaktorer som gynnar alla elevers lärande i skolan”

”Bra exempel, praktiskt nära, konkreta och djupa genomgångar. Spännande föreläsare”

Separat bokningsbar fördjupningseftermiddag den 23 maj 2022, kl 13.30-16.30

Språkstörning hos flerspråkiga barn

Eftermiddagens fördjupning handlar om språkstörning hos flerspråkiga barn. En språkstörning innebär bland annat att språkutvecklingen går mycket långsamt jämfört med jämnåriga barn. Tyngdpunkten kommer att ligga på hur man skiljer mellan språkliga problem hos flerspråkiga barn, som huvudsakligen orsakas av att barnet har en språkstörning, och problem som huvudsakligen orsakas av bristande exponering för ibland båda språken. I det senare fallet ligger problemen mest i den språkliga miljön, som kan vara komplex med få kompetenta andraspråkstalare utanför skolan och med talare av många språk. I områden med en sämre integration utvecklas andraspråket dessutom ofta långsammare, eftersom det inte bara är kvantiteten på exponeringen som är viktig för andraspråksutvecklingen, utan kvaliteten är också avgörande.

Under fördjupningen går vi igenom hur den språkliga utvecklingen kan bedömas på båda språken. Olika bedömningsmaterial, som är riktade mot flerspråkiga barn kommer att visas och du får pröva att utvärdera bedömningsresultat, och hur de kan ligga till underlag för intervention. Under eftermiddagen diskuteras även typfall. Har du egna elever du funderar kring kan vi diskutera dem här.

Ta del av en inspirerande eftermiddag där du får lära dig mer om hur du hjälper flerspråkiga barn med språkstörning.

Ur innehållet:

- Flerspråkig utveckling
- Vad innebär en språkstörning?
- Hur bedömer man en eventuell språkstörning hos flerspråkiga barn?
- Hur påverkas läs- och skrivutveckling hos flerspråkiga barn med språkstörning?
- Vilka åtgärder hjälper flerspråkiga barn med språkstörning bäst?

Under ledning av:

Eva-Kristina Salameh, med. dr., leg. logoped, forskare och författare. Arbetar just nu som konsult för flerspråkiga barn vid Malmö förskoleförvaltning. Eva-Kristina har forskat om språkstörning i kombination med flerspråkighet, främst hos svensk-arabiska barn, och har tagit fram olika bedömningsmaterial för flerspråkiga barn.

Vi bryter för eftermiddagskaffe ca 14.45

Felaktiga uppgifter?
Vänligen returnera till avsändaren

Språkstörning och språkutvecklande arbetsätt – inkluderande lärmiljöer som främjar alla elevers språkliga lärande

Datum:

Språkstörning och språkutvecklande arbetsätt, konferens och fördjupning den 22-23 maj 2023

Plats:

Citykonferensen Ingenjörshuset i Stockholm eller som livesänd webbkonferens

Fyra sätt att anmäla sig:

Telefon 072-2782892

Mail anmalan@kompetento.se

Post Kompetento, Maria Sandels Gränd 1,
112 69 Stockholm

Web www.kompetento.se/anmalan

Priser	Boka innan den 31 mars 2023	Boka innan den 21 april 2023	Ordinarie pris
Konferens	5 995 kr 1 000 kr i rabatt	5 995 kr 1 000 kr i rabatt	6 995 kr
Temaeftermiddag	2 495 kr	2 495 kr	2 495 kr
Konferens + temaeftermiddag	6 990 kr 2 500 kr i rabatt	7 990 kr 1 500 kr i rabatt	9 490 kr
Webbsändning konferens	4 995 kr 1 000 kr i rabatt	5 995 kr	5 995 kr
Webbsändning temaeftermiddag	1 995 kr	1 995 kr	1 995 kr
Webbsändning konferens + temaeftermiddag	5 990 kr 2 000 kr i rabatt	6 990 kr 1 000 kr i rabatt	7 990 kr

Alla priser exkl moms, rabatter går inte att kombinera.

Förnamn _____ Efternamn _____ Befattning _____

Avdelning/enhet _____ e-postadress _____ Telefon _____

Jag anmäler mig till:

- Konferens Endast temaeftermiddag Konferens och temaeftermiddag
 Webbsändning konferens Endast webbsändning temaeftermiddag Webbsändning konferens och temaeftermiddag

Faktureringsadress; adress, postnummer, ort, ev referensnummer

Postadress; adress, postnummer, ort

Betalningsvillkor:

Betalning sker mot faktura, 30 dagars betalningsvillkor, hela anmälningsavgiften måste vara betald innan konferensdagarna. Betalning efter förfallodagen debiteras dröjsmålsränta med 10 %.

Avbokningsvillkor:

Din bokning kan alltid överlåtas till någon kollega. Vid skriftlig avbokning senast 4 veckor innan konferensen erhålls full avgift, vid avbokning fram till 2 veckor innan konferensen erhålls ett värdebevis på hela summan att använda som betalning på någon annan av Kompetentos konferenser, därefter utgår ingen ersättning vid avbokning. Vid avbokning tas en administrativ avgift på 500 kr.

Kompetento reserverar sig för eventuella mindre ändringar i programmet som t.ex. ändring av lokal eller enstaka talare.

Varmt välkommen till konferensen!

För anmälan, www.kompetento.se/anmalan eller ring 072-2782892. www.kompetento.se